

LENNART HOLMBERG'S BOKHANDEL, WÅSÅ

4de heftet

Skarps. N° 32. Pahl.

LENNART HOLMBERG'S KIRJAKAUPPA, WÅSÅ

70:17

Skogen.

Hvar man än reser i Finn-
land, ser man vid horisonten fjö,
berg) eller skog). Landskapet är
en tafla, skogen är dess ram,
och bakom trädens toppar bör-
jar himmelen. Der man ej ser
skogens ~~örka~~, mjuka våglinie
i fjerran, tycker man sig ike
hafva någon riktig grän^ms mel-
lan himmel och jord.

Står man nära skogen, eller
går man in i honon, märker
man snart, att han ej ofverallt
är lika. Stundom växer han
så tät, att der är en djup
skugga på ljusa sommardagen,
och stundom så gles, att solen
belyser den minsta blifva. Stun-
dom reser han sig stält i höga
stammar mot skyn; en annan
gång är han kortare och
oansenlig. Gallan är skogen

ränsad; oftast är han uppfylld
af kullfallna, halfmurkna stam-
mar, dem stormen nedslagit,
och mellan dem finnas täta
små, massiga stenar, här eller
små träsk, der regnvattnet sam-
lat sig.

Alla våra våra skogar bestå
för det mesta af tall, gran och
björk. Tallen, granen och enris-
busken vara gerna i stort säll-
skap och kallas barrskog. Sådan

Skog trifes på torr och hård
sandjord eller stenig mark.

Han är vildmarkens kraftigaste
son; i hans tätⁿ skugga trifes
få^o örter och buskar; trädenⁿ
nåras af sina egna, affallna,
förmultnande barr. Stundomⁿ
händer, att tall eller gran
växer tät på en hård mark:
då blifva stammarna högaⁿ
och smala som flaggstänger;

Skogselden.

Hogsommaren är klar och varm.

Det har länge varit beständigt solsken, intet regn, knappt ett moln på den blå himmelen. Luften är lugn och som-
föknad af solrik, marken är
likasom bränd af torkan.

Gräset har gulnat, kornak-
rarna tvina, bäckarna äro ut-
torkade, boskapen törstar och
finner i skogen endast en gyt-

jig) pol, hvimlande af insek-
ter.

En rad af bønder med de-
res lass tager langsomt på
landsvægen. Det er middag
de besluta at rasta, fræn-
spænne sine hester och lãta
dem beta. Jelfra lægga de
sig vid vægkanten och upp-
tända en eld för att koka
potäter. De äta, sofra en
timme och fortsatta derefter

färdan, sedan de vårdslöst
makat eldens bränder. åt
sidan. Det finnes intet vat-
ten i diket att släcka glöden,
och afven om det funnits,
skulle de vägfarande knapt
hafva gjort sig besvär att
seä det öfver bränderna.

En stund är allt stilla.
Då kommer en lätt vindfläkt
och blåser i den halfslukna
glöden. Den glimmar upp,

en liten låge flöddrar och
antänder det torra gräset
vid vägkanten. Lagen utbre-
der sig med vinden och fin-
ner torr massa vid randen
af skogen. Der är en höjd.
Lagen går upp på skogsbar-
ken, såsom en slingrande
smal eldstunga i spetsen
för en bredare källa af brin-
nande massa.

Nu synes en resandes

här på vägen. En student
åker förbi i sakta trav. Han
blir varse elden i skogsbarken,
stiger af och försöker att
släcka. Han lyckas på
ett ställe, men lågan fladd-
ar upp på ett annat. Han
stiger åter i karran, ger häs-
ten ett rapp och åker i
flygande fart till närmas-
te gård.

Der är innevararne

borta på ången. $\frac{7}{11} / 94$

Men dröjer folket på
ången de gifva sig god tid,
de äro vane att soeda skogen.

Men rokmolnen blifva allt
tätare, och en upplammar
en hög och klar låga en
ryss fylld holada har fattat
id. Då blir brådska på
ången, buda skickas till gran-
narne, allt folk från gårdar
och byar samlas efterhand

med yxor och spadar bringa den
brinnande skogen. Men nu
är det för sent förvärfves kull-
huggas sträckor af träda, och
broda diken uppkastas för att
begränsa eldens framfart.

Han trotsar allt motstånd,
han slukar allt i sin väg går-
desgårdar, lador, rågårdar,
rör, ensliga skogstorp och mil-
tal af sköna, lummiga skogar
till många tusen mark i peninge-

varde. Vannagtige och ut-
tröttade, någas nejdens invana
re betrakta förödelser, tillas
^{endeligen} att ett efterlångtat regn gör än-
de på detta stora, bagande
haf af lågor och rök.

^{ny} I flera vecker fortfar dock
elden att kyttla under halfmunk-
na stubbar och måste med omsorg
bevakas natt och dag. När
hans verk är fullbordadt, åter-
står af den nyss så härliga skogen

blott en stor, svart odemark där de
hoga furarna, bredada, men
icke förkolade, höja sina trotsi-
ga kronor öfver de sotade bergs-
hällarna. Efter reser studenten
förbi på vägen. Han reser
igenom ett häjadt land; där
är kol-as i luften, aska betäi-
ker den skona skogsbarken,
och de halfbrända stammar-
na utsträcka sina spöklika,
ö svarta grenar i afterskymningen.

Aker och ång.

Finnebo bodde fordom i
oländiga barrskogar med
knappa betesmarker. De
lefde då mest af jagt och
fiske, men de brukade af-
ven svedja. Sveden är äd-
re än åker och begagnas
ännu i några delar af
landet.

Bonden valjer en pas-
sande mark, helst på slutt-

ningen af en höjd, faller
träden, låter dem torka och
sedan brinna.

Om frostratt.

Den starkaste kold om vin-
tern skadar ike den späda
ragbrodden, som ligger gömd
under snön. Men när mar-
ken blir bar om våren
och brodden begynt att
växa, kan han skadas af
frost eller föderfas af torka

och vata.

Vattfroster inträffa
stundom när åkrarna stå
i sin fulla växt: i Maj;
i Juni, i Juli, och kunna
då skada mer eller min
dre. Men farligast äro
de froster, som inträffa
när kornen mätas i åren
och ännu ej äro färdiga.
Då kunna många her-
liga skordar alldeles för-

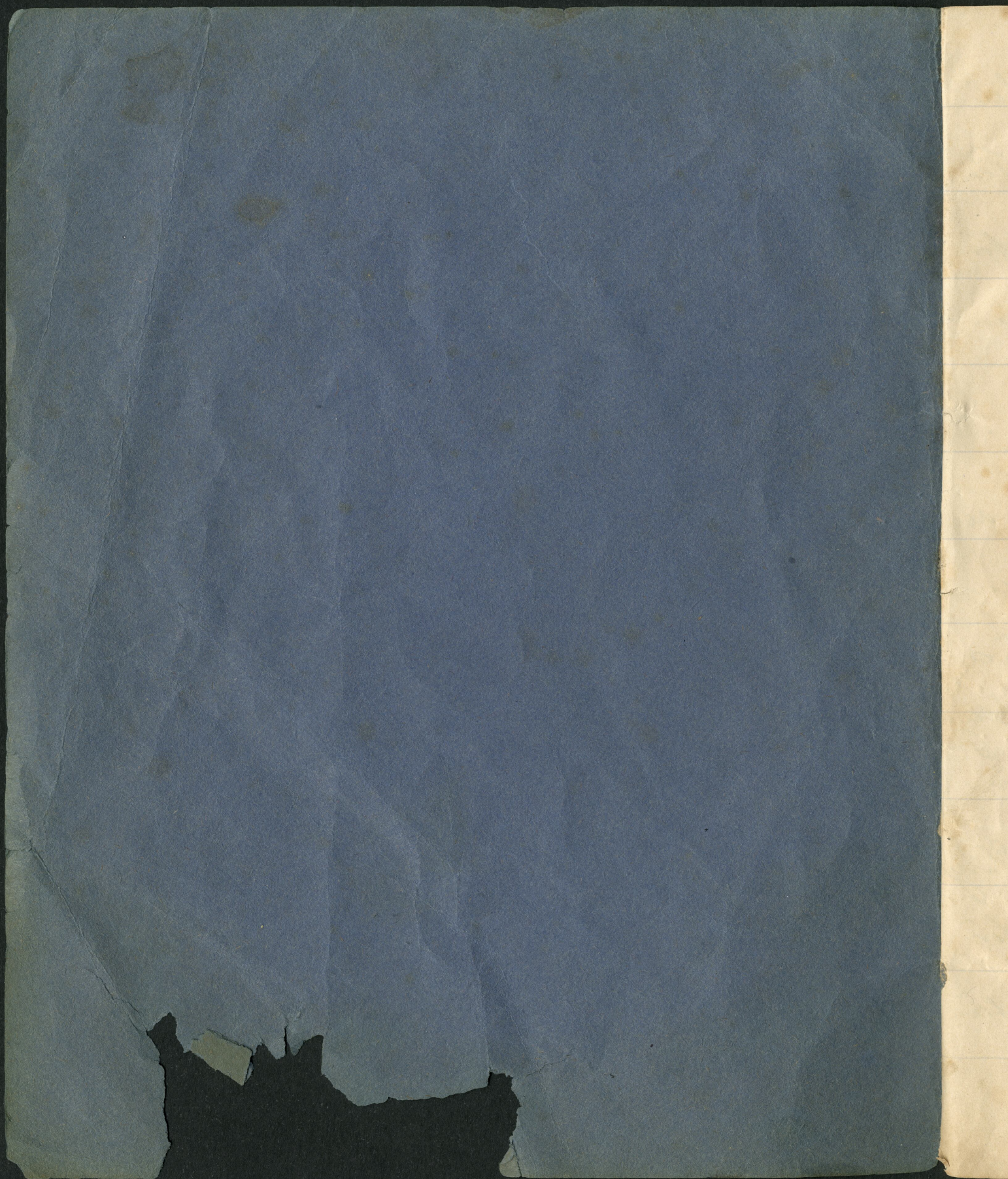
derhet under en endanatt
och många tusende menni-
skor mista sitt bröd.

Landtmannen går om af-
tonen ut att betrakta him-
melens tecken. Dagen har va-
rit sval och himmelen mulet.

Nordan blåser, ty det är
godt att han blåser, ty så
länge en vindfläkt rör sig
och moln stå i norr, är in-
gen fara. Men emot afto-

men börjar vinden lugna,
och vid solens nedgång är
luften stilla. Vid samma
tid visar sig en ~~blå~~ strim-
ma på den mörka himlen
i norr; det klara blå fältet
utvidgar sig snart öfver he-
la himlavalvet: men ser ic-
ke mer ett enda moln. På
samma gång sjunker luft-
ens värme. Vid middag-
tiden visade värmemätaren

Frivrikt

1.) Akk Bette af ditt ögonpar,
Ett dödligt så jag fått!
Hvi dröjer du att ge mig svar?
Du länge mig förstådt:
Jag äig alskar mer och mer;
Men svara ja det vill jag ej.
Och vill ej heller säga nej;
Och därför tycker jag som så:
Jag mig betänka må;

2.) Akk Bette mins i somratid,
Hur hur såll, hur glad, jag var
Det var en gång då sade du
Du skulle ge mig svar. Akk!
Vara John nog är det så;

Wäll kunde du mitt löfte få
Men John, och Hans, och Matt och Petr.
I alla är jag lite kär. Och därför
tycker jag som så, jag mig betän-
ka må.

3.) Ah! Bette, hur grön du är;
Som så kan mig beöna; Nog ser
jag hvad som villas sig du
vill en annan kär. Nej, kära
John, så hör då mig skall jag
när kär så tar jag sig. Men
för att säga hur det är. Ingen
är jag riktigt kär. Och därför
tycker jag som så jag mig betän-
ka må.

Värleks visa.

1.) När jag ser solen i öster blänka
Då vill jag tänka på dig min vän
Och mina tankar jag till dig sänder
Men Herren Gud han vare ditt behof.

2.) Allt så får jag en främling bli
Också lilla vännen öfvergifva!
Men tänk hva det är värt i världen.
Att älska den som har en annan kär.

3.) Lita tiden är redan gånge då
skutsen färdig för min räkning står.
Och afsked tager jag för denna gång
Och afsked tager jag blott härifrån.

4 Du min vän och min hjertans söta.
Jag ser på dina ögon du vill gråta
Men gråt du icke mer min lilla vän.
I nästa sommar kommer jag igen!

5.) Dagen förrän jag skulle bortresa.
Då fick jag brev utaf min vän!
Och i det brefvet står det skrifvet.
Hela hjertat har hon redan gifvit

6.) I jorden lägger jag min kalla kropp
På onsdag skall han stå upp!
Och ingen hafver jag som på mig blandar
I himmelen der hafver jag igen!

En ny kärleks visa.

1.) Ur stormarna ser jag en aflägsen
hamn, dit kärleken vinkar så blid
Jag söker ej guld jag söker ej namn
Jag söker blott kärlek och frid!

2.) I en undangömd dal vill jag
bygga och bo! Oh der uppstå
mitt Fredliga hjäll! För mig slår
väll och något hjerta varmt!
Hvars tro min lyada och befnad
gör säll!

3.) Mig möter kankända frävan-
dringens tåg. Den engel jag kän-
ner förut. Som fördom så ofta
i drömmen jag såg och ser fastän
drömmen är slut.

- 4.) O! kanske hon skynaar från
någonas sal. att lyssna till enslin-
gens sång. Och följ mig sen
till min lyckliga dal och finner
ej lyddan för trång.
- 5.) Och viker ej seadan bort från
sin vän, men gläds att det skö-
na förbunda. När själarna känna
hvarandra igen. Trä systron blott
skilda en stund!
- 6.) Hvad vore väl rykte hvad vo-
re väl namn. Att blomster som
vinden förströ. Mot sällheten att
i den alskades famn. så gift
få både leva och dö.

7te) Dock kanske att döden först döden
mig ger. Den sällhet som ^{lifvet} döden
ef mig gaf. Att engeln som först sök-
tes då, mot mig led, när dödsbran-
sen fins från min graf.
Den störda lyckan.

1.) Det var granskande vår, det var
jublande fröja. Hvar tufva var
kärlek och smek, uti skogarnas
snar och i rymlernas höja öfver
allt hördes foglarnas lek.

2.) En blomstrande lund här till
kärlekens ro. följ en träst till sin
maka, så säls till gungande
grund byggas båda ett bo. Och de bygg
göingo från morgon till kvällen.

3.) Under susande blåd deras lycka
blef stor, ty när sommarens sol brände
varm. Trastens makea hon gråde;
Åh jag lyckliga mor! Och de sjön-
go med fjädrande barm.

4.) Deras lycka blef kort, man beröfva-
de dem deras glädje. de flyktslösa
små, och då flög de bort från sitt
skapade bo, och sjöngo sin klagan
som så.

5.) Uti oskuldens värld, hvad grym-
het kan bo. Han var glad och
och hans kinder var röd. men gaf
oss ett sår ty han ~~gjorde~~ ~~ett~~ ~~sår~~ ro
och för oss var han värre än dö.

6.) När han sjelf växer upp skall man
älska och ä. Bygga bo på en gun-
gande grund. Och med strålan-
de hopp skall han följa sig ut.
Vila kvar frukt af sitt salus för-
bund.

7.) Men hans fröjd blef ej lång när
han vaknar en dag, säger döden
med isande röst; mins du! Du
störde engång hemmets lycka
och jag tar nu bort dina smär
ifran ditt bröst.

Amandas visa.

1.) Amandas satt med en krans i
håret: hon var så skön som en ros

om varen; Herman, Herman du
mig trohet svor. Men likväl sal-
het i ditt hjerta bor.

2) Amanda gångar sig ned i fran-
ken. Att plöcka blommor up på
marken. Och binda kranor det
banda hon om; men allt förgå-
ves, ej Herman kom.

3) Amanda gångar sig ned till
~~porten~~ ~~porten~~. Der fick hon se det
hon intet trodde. Der fick hon föra
sina ögon upp. Att se Herman
med en ann, gå bort.

4) Amanda dignade ned till
jorden. O, Himlens Guds här är
jag nu vorden! Men herren Gud

bestraffar den. Som öfvergifver en
en trogen vän;

5.) O. Herman, Herman vänd om
tillbaka! Kom till Amanda
den du försakar. Kom till
Amanda! Kom hit igen! Som
är för evigt din trogna vän;

6.) Amanda jag äg ej mera äls-
kad, jag har en ann. som mitt
hjerter fängslar; ja hon skall
blifva min äkta brud. Gråt ej
Amanda nu är det slut:

7.) Herman, Herman, du ditt fals-
ka hjerter. Har kunnat krossa
för all min smärta. För glömmes
du din Amanda bort skall Herren
glömma dig innan kort.

8.) Amanda gångar sig med till stranden: der vinkar hon med snövita handen. Hon lossar julen och gaf sig ut; På hafvets vågor tog Amanda slut.

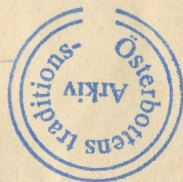
En ny militär visa.

1.) Då jag i vaggan låg! Och var så stor som så, vid militär musiken mitt hjerta slog så tätt. Och när sen jag blef stor, samt kom från far och mor jag blef en Löjtnants fru, mitt hjerta gaf jag han, var löjtnant vid Kasern han förde starkt mig armarna. Till Widbäck till en villa, i galopp en månad efter stå vi opp.

2.) Nu en gardest jag Jick. med hållning och med skick, i dans han var så käck. oh hade ställigt yägg, men slut på kronorna, oh till mormoverna han drog. jag gaf då tron till en dragon, ja han var löjtnant vid

dragonerna; en fröja för alla kvin-
noskersonerna; J. Stralsborg i en som-
mar pariljong. der löste jag hans hjer-
tats träng.

Fiskar flickan.

1. Det var en gång en liten tärna
en fiskarflicka tack, så aristig glad
och käck, och ensam i sin båt så
gernar hon far på hafvet ut, trots
stormarnas vilde tjut. En dag der
döko upps ur väg fjäringar små med
vändig hag. De hördes henne värna.
Akta sig böjers gång, så klingar
deras sång. Fiskarflicka lilla, Det
kan gå dig illa. Far ej ensam ut
på haf. Du så lätt kan gå i graf.

2. Hon sade till den: så låt mig vara
och för trots stormens tjut på vida haf-
vet ut. Då dök der opp trilorners
skara. då bröts den djerfras planer
De gripa hennes lätta båt. och
förn hon anar ondt försat. De
slunga den mot skären, akta sig vid
böjers gång så klinga deras sång, etc.

3.) En sjöman ung, så skon att skåda
vid hennes jännerskri, nu står den
amma bi. Nu är hon frälst ur dö-
dens våda, med vän och säker hand
Hon rör sin båt iland. Inert satt hon
der på stranden grön. Men roddaren
nu begär sin lön. De sm sjöjungfrur
varna, akta dig! vid böjers gång
så klinga deras enkla sång. etc.

Visa.

- 1.) Jag sitter ensam och är förskuten
af vänner mång, men af en så kär!
Och detta nu mitt hjerta säger att
leva så förskuten här.
- 2.) Jag orkar intet mera tänka på
förra tidens glada dagar. Det vill
nu mitt hjerta sänka i jordens mörka
kvaf.
- 3.) Och hör ni kära Flickor alla ni
som på glädjens stigar gå. Låt hög-
mod ej er öfverfalla; det är en lott
som skattlös går.

4.) En falsker gosse den har jag älskat
han hafver mig uti bojer satt.
Den får jag evigt för mig dröja. den
får jag bära både dag och natt.

5.) Betänk, den dagen skall snart komma
Då mi med världen skall skiljas åt.
Då skall gråt och jämmer höras. Ah
herre, herre, jag förgås!

6.) Och denna visan så vill jag skän-
ka till en minnelse utaf en vän
som jag ej mer kan finna, men kan
känna ändå i himmelen.

En afskeds visa.

1.) Det var en lördags afton jag vanta-
de på dig, jag väntade så länge
tills klockan den slog sju.

2.) Det var en söndags morgon jag
stod och klädde mig, jag skulle gå
till kyrkan att der få träffa dig.

- 3.) Men när jag kom till kyrkan, så var du intet der, straxt föll det i min tanke du har en annan kär.
- 4.) Då lade jag mig ned och gret så bitterlig, jag gret då tills jag somnade den somn var mig så tung.
- 5.) En ring har du mig gifvit med mitt och ditt namn i. Den kan du ta tillbaka så är vi kvitt om kvitt.
- 6.) En sjal har du mig gifvit med fransar rund omkring, den får du ta tillbaka, och det gör ingenting.
- 7.) En bok har du mig gifvit med permar utaf gula, den kan du ta tillbaka så är jag sorgfull.
- 8.) Så är att söka blommor på fjärra blomsterträd, så är att söka kärlek der ingen kärlek är.

9.) Jag sörjer mig till döden om jag
ej kan få i graven är min
kista och jag af jorden får.

En sjömans visa.

1.) O, gosse lilla du är så långt ifrån
mig i rosenhagen, jag vill dig mö-
ta, jag vill dig möta i rosenlund.

2.) På mig att vanta behöver du vist
ej, gå till de rika sök der din like.
gör du det så vist gör du rätt.

3.) De rika damer de passa ej för mig
en fattig flicka med troget hjerta. Är
mycket bättre det må vi tro.

4.) Att sjöman vara är och ett lustigt lif.
när glaset klinga då får vi dricka, då
får vi dricka Champagne vin.

5.) Champagne vinet är och en sömnig
dryck. när vänner sover då får jag
vaka, då får jag ensam på decket stå.

6.) Om någon spør dig hvar dina vän-
nen är. Han flöjels hafvet. dess skum-
ma vågor. Han älskar och har vännen kär,

Afskeds visa.

- 1.) Adjo farväl för sista gång jag afsked
af dig tar. nu måst jag resa bort från
dig men du får stanna kvar.
- 2.) Din kind är vallmorroä din mun
är sockersöt. hvar gång jag dina ögon
ser var bloddroppe i mig rors.
- 3.) Din kärlek liknar jag vid den snö som
faller i April. När den går bort då
vill jag dö och ej mer vara till.
- 4.) Men kom och följ mig ner till stranden.
Der skall du få se med flagg och vimpel
från.
- 5.) Men kom och följ mig ned till stranden.
Der skall du skada få. så räcker jag dig
min högra hand. och därpå skils vi åt.
- 6.) Si seglen strökas upp i topp och sjöppet går från
strand. men du min hula vän måst stanna
kvar på land.
- 7.) Och ankaret det hispas upp seglen sträckas
upp i topp och man går till boet ner de
andra hispas upp.
- 8.) Då med hattarna i hand.
står vi glada alle man. och
ett ömt farväl vi tager af
vårt kära fosterland.
- 9.) Men ett är det jag
beder dig. när vädet
rasar. då må du ej
bekymra dig med tår-
nar eller gråt.